

Verksamhetsplan för Miljösamverkan Västra Götaland Verksamhet, organisation och ekonomi 2004

Fastställd av styrgruppen på sammanträde den 16 september 2003, utom vad gäller budget som beslutades på styrgruppens sammanträde 9 december 2003

Innehåll

Bakgrund.....	2
Mål och arbetssätt.....	2
Tidsram.....	3
Medverkande och organisation.....	3
Översikt.....	3
Styrgrupp.....	3
Arbetsgrupp och projektledare.....	4
Grupper/resurser.....	4
Kanslifunktion.....	4
Kontaktpersoner.....	4
Ekonomi.....	5
Budget.....	5
Kommentarer.....	5
Verksamheten.....	6
Delprojekt, översikt.....	6
Beskrivning av delprojekten.....	8
Information och övrigt.....	14
Information.....	14
Övrigt.....	15
Inför 2005.....	15

Bilaga

Projektledarnas uppgifter. Arbetsgruppens uppgifter.

Bakgrund

Miljösamverkan Västra Götaland (fortsättningsvis benämnd Miljösamverkan) startade i juni 1999 mot bakgrund av de goda erfarenheter som vunnits av samverkansprojekt i f.d. Älvsborgs län och med beaktande av det alltmer komplexa miljö- och hälsoskyddsarbete som har att utföras med begränsade resurser.

Även andra miljö- och kemikalieprojekt som bedrivits av bl.a. miljöförvaltningen i Göteborg och av Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) har varit föregångare till och bra exempel för Miljösamverkan Västra Götaland.

Underlag till denna verksamhetsplan är 2003 års verksamhetsplan, en enkät till Miljösamverkans kontaktpersoner under maj 2003 samt diskussioner som förts i arbets- och styrgrupperna.

Mål och arbetsätt

Miljösamverkan syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet och ska ge stöd både till myndighetsutövning (tillsyn) och till de mer informativa och uppmuntrande insatser som miljö- och hälsoskyddsarbetet också består av. Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet.

Miljösamverkans insatser bör vara konkreta, avgränsade och operativt inriktade. Det behöver dock inte utesluta att insatser med inriktning på information och policyfrågor etc. också kan förekomma.

Detta uppnås främst genom följande typer av insatser:

- Ta fram informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor
- Utarbeta handledningar för tillsyn
- Gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Kurser och seminarier i anslutning till delprojekten

Det är viktigt att betona att Miljösamverkan inte är en myndighet. En del av Miljösamverkans delprojekt kan innefatta stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Men det är endast de medverkande myndigheterna (kommunernas miljönämnder och Länsstyrelsen) som har att svara för myndighetsutövningen. Var och en av dessa väljer själv i vilken omfattning man deltar i de delprojekt som Miljösamverkan arbetar med.

Tidsram

Denna verksamhetsplan gäller till utgången av år 2004. Om Miljösamverkan ska fortsätta därefter avgörs av huvudmännen som bl.a. har att ta ställning till behovet av samverkan, dess omfattning och organisatoriska form.

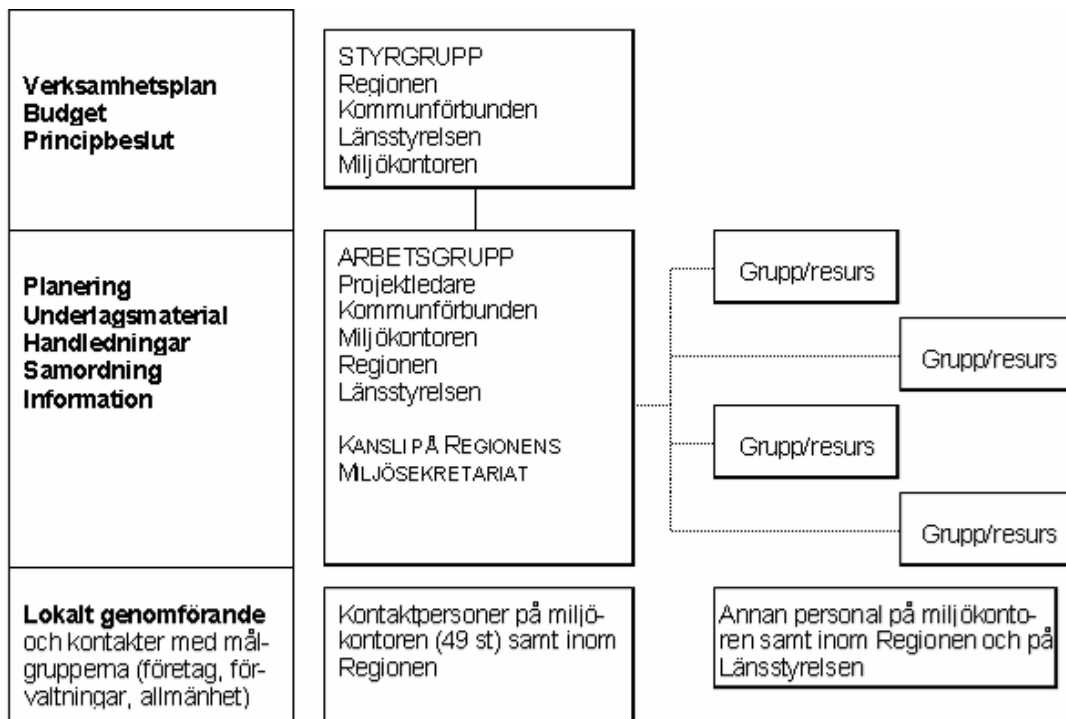
Flera av de frågor som denna verksamhetsplan upptar är dock relativt långsiktiga och det kan finnas behov av insatser även nästkommande år. I denna verksamhetsplan anges därför under respektive delprojekt huruvida arbetet bör fortsätta efter 2004, och där så är möjligt vad det arbetet kan komma att bestå av.

Några sammanfattande upplysningar om möjlig inriktning av arbetet 2005 ges i ett särskilt avsnitt sist i verksamhetsplanen.

Medverkande och organisation

Miljösamverkan bedrivs i samverkan mellan Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, kommunförbunden i länet¹ och kommunernas miljökontor.

Översikt

Styrgrupp

Styrgruppen svarar för övergripande beslut såsom verksamhetsplan och budget och för återkoppling till respektive huvudman. Beslut i principiellt viktiga frågor, exempelvis policyfrågor, tas också i styrgruppen.

¹ Kommunförbunden i länet är Fyrbodalsregionen, Göteborgsregionen, Sjuhäradsregionen och Skaraborgsregionen.

I styrgruppen sitter representanter för Miljösamverkans huvudmän d.v.s. Regionen, Länsstyrelsen och kommunförbunden (se fotnot) samt miljökontoren i länet som representeras av fyra miljöchefer, en från vart och ett av de områden de fyra kommunförbunden omfattar.

Arbetsgrupp och projektledare

En arbetsgrupp som leds av en särskilt anlitad projektledare sköter det löpande arbetet med att samordna verksamheten. Under 2004 anlitas projektledare och biträdande projektledare motsvarande cirka 1½ tjänst, eftersom erfarenheterna från 2001, 2002 och 2003 visar att arbetet blir mer effektivt och mindre sårbart om projektledarskapet kan fördelas till mer än en person. Omfattningen och fördelningen får avgöras av styrgruppens ordförande i samband med avtal om konsultuppdrag och/eller anställning av projektledare/biträdande projektledare.

Arbetsgruppen och projektledare tar bl.a. fram underlagsmaterial, handledningar och informationsmaterial, svarar för tidsmässig planering av olika insatser och för utvärderingar och sammanställningar samt ser till att kontakter och information mellan projektledning och deltagare fungerar. Se vidare Bilaga om projektledarens och arbetsgruppens uppgifter.

I arbetsgruppen sitter projektledare samt representanter för Regionens Miljösekretariat (1 person), kommunförbunden i länet (1-2), Länsstyrelsen (2 personer med ansvarsområde hälsoskydd respektive miljöskydd) och länets miljökontor (4 personer, en vardera från de tre gamla länen samt en från Göteborgs miljöförvaltning).

Grupper/resurser

Också tillfälliga projektgrupper och enskilda tjänstemän ute i länet bör medverka med att ta fram underlagsmaterial etc. Detta har markerats som grupp/resurs i schemat ovan. Organisationen blir därmed flexibel och fler än de som ingår i den fasta arbetsgruppen blir delaktiga i planering och förberedelser.

Kanslifunktion

Västra Götalandsregionens Miljösekretariat svarar för Miljösamverkans kanslifunktion. Hit hör bl.a. att ordna kopiering och utskick, hålla arkiv och handha ekonomin. Att Miljösamverkan kan lägga ut material på Internet räknas också hit.

Kontaktpersoner

På varje miljökontor och i några av Regionens egna verksamheter finns en kontaktperson för Miljösamverkan. Det är på denna, lokala, nivå som insatserna främst når målgrupperna (företag, förvaltningar, allmänhet etc.).

Ute på förvaltningar m.m. kommer även andra än kontaktpersonerna att medverka i genomförandet av de olika delprojekten.

Ekonomi

Budget

Anm

Kostnader 2004		kkkr
1	Projektleddare. Cirka 2400 h á ca 400 kr	960
2	Information (layout, tryck m.m.), ersättning till tillfälliga resurser, omkostnader för möten och kurser samt övriga kostnader. Av dessa kostnader finns 75 specificerade under delprojekten.	<u>175</u>
Summa		<u>1135</u>

Finansiering 2004 ²		kkkr
a	Regionens miljönämnd	428
b	Kommunförbunden	312
c	Länsstyrelsen	210
d	Oförbrukade medel	<u>185</u>
	Summa	<u>1135</u>

Kommentarer

Då tidigare erfarenheter visat att arbetet blir mer effektivt och mindre sårbart om projektledarskapet fördelas på två personer kommer resurser motsvarande cirka 1,5 tjänst att avsättas även under år 2004.

Om det behöver lämnas ersättning till en resurs, t.ex. för att en miljöinspektör i en kommun gör en större insats för Miljösamverkan (ingår i post nr 2 i utgiftssammanställningen) får det från fall till fall bedömas om det kan inrymmas inom denna budget, eller om särskild finansiering måste sökas.

Det ska dock betonas att medverkan som grupp/resurs i de allra flesta fall förväntas ske inom ramen för de medverkandes ordinarie arbete. Deltagande i Miljösamverkan är ju till för ömsesidigt stöd och gemensamt resursutnyttjande. Den som en gång bjuder på lite extra arbetstid får vid andra tillfällen igen detta genom att dra nytta av insatser som andra

² Fördelningen av finansieringen mellan huvudmännen är gjord enligt: Regionens miljönämnd 45 %, de fyra kommunförbunden tillsammans 33 %, Länsstyrelsen 22 %.

svarat för.

Denna ersättningsmöjlighet finns ändå medtagen för att betona att det ibland, om någon en längre period behöver lägga en avsevärd del av sin arbetstid på Miljösamverkan, är rimligt att dennes arbetsplats då får viss ersättning för detta.

En annan möjlighet, som kan komma att utnyttjas vid större behov av sådan hjälp, är alltså att söka särskild finansiering för visst delprojekt, vilket också kan aktualiseras om det blir nödvändigt att upphandla expertis som konsulttjänst.

För medverkan i styrgrupp och arbetsgrupp utgår ingen ersättning från Miljösamverkan, här förväntas alla delta inom ramen för sina ordinarie arbetsuppgifter.

Verksamheten

De konkreta uppgifter Miljösamverkan åtagit sig att försöka genomföra benämns delprojekt och redovisas nedan och på de följande sidorna. Under avsnittet *Information och övrigt* som kommer därefter anges sådant som också ska utföras men inte har samband med något enskilt delprojekt.

Delprojekt, översikt

(se också schema på nästa sida)

Nya delprojekt 2004

1. Kemikalietillsyn
2. Vattenskyddsområden
3. Verksamhetsavfall
4. Fritidsbåtshamnar

Delprojekt från 2003, med ny inriktning 2004

5. Farligt avfall
6. Egenkontroll och systemtillsyn
7. Inomhusmiljö

Delprojekt som fortsätter från 2003

8. Behovsutredningar och tillsynsplaner
9. Biltvättar
10. Cisterntillsyn

11. Miljösamverkans verksamhetsplan 2005

Delprojekten fördelade över året, samt ev. fortsättning 2005

Delprojekt	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	2005
1. Kemikalietillsyn Tillsynshandledning + kampanj			P							M			Utvärdering i början av året
2. Vattenskyddsområden Tillsynshandledning + ev. tillsyn 2005									P				Fortsätter under första halvåret eller längre
3. Verksamhetsavfall Tillsynshandledning + kampanj		P							M			P	Troligtvis avslutning i januari
4. Fritidsbåtshamnar Tillsynshandledning				P									
5. Farligt avfall Tillsynshandledning + kampanj		P			M			P					
6. Egenkontroll & systemtillsyn Tillsynshandledning, seminarier						P						Fortsätter ev. beroende på hur arbetet utvecklas	
7. Inomhusmiljö Egenkontroll (info/tillsyn) + ev. rev. handledning						P						Fortsätter ev. beroende på behov	
8. Behovsutredningar och tillsynsplaner Serviceprojekt, forum för erfarenhetsutbyte						P						Fortsätter ev. beroende på hur arbetet utvecklas	
9. Biltvättar Tillsynskampanj		M				P							
10. Cisterntillsyn Utvärdering		P											
11. Verksamhetsplan 2005		P											

P = uppgifter för projektledning.

M = aktivt deltagande i form av tillsynskampanjer för miljökontor och andra deltagare.

Beskrivning av delprojektet

1. Kemikalietillsyn

Som delmål till miljömålet *En giftfri miljö* finns t.ex. bättre kunskap om kemiska ämnens hälso- och miljöegenskaper, bättre miljö- och hälsoinformation om varor, utfasning av särskilt farliga ämnen. Kemikalietillsyn är ett viktigt redskap för att nå dessa mål.

Frågan om kemikalietillsyn har också funnits med som ev. delprojekt i tidigare verksamhetsplaner. Något större arbete har dock inte gjorts sedan Kemikalieprojekt Älvsborg (1993-95), då en hel del tillsyn riktad mot handeln bedrevs.

Delprojektet bör innefatta en gemensam tillsynskampanj riktad mot en eller några konsumentprodukter i handeln. Det är viktigt att hitta en lagom nivå för att så många miljökontor som möjligt ska kunna delta. Tillsynen handlar t.ex. om klassificering och märkning. En handledning bör tas fram för miljökontorens information och tillsyn. Det är önskvärt om kampanjen kan ges stor uppmärksamhet i massmedia m.m.

Miljökontorens insats: Sprida information om kampanjen samt bedriva tillsyn under kampanjtiden.

Tidsplan: Projektgruppen tar fram underlagsmaterial och planerar tillsynskampanjen under mars-augusti. Tillsynskampanjen sker under september-december. I början av 2005 sker sammanställning och utvärdering.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader i samband med informationsmaterial, upptaktsmöten m.m. bedöms uppgå till 10 000 kronor.

2. Vattenskyddsområden

Att arbeta med vattenskyddsområden har rankats högt av många miljökontor. Frågor om vattenskyddsområden och tillsyn inom dessa områden är viktiga och är förenliga med miljömålet *Grundvatten av god kvalitet*. Miljökontoren har ett tillsynsansvar för vattnets kvalitet, ur livsmedelssynpunkt, för bedömningar av olika verksamheter inom skyddsområden samt för att tillse att skyddsområden med adekvata skyddsföreskrifter fastställs.

Möjligheten till samverkan med miljökontorens livsmedelstillsyn, som ligger utanför Miljösamverkan, bör undersökas.

Naturvårdsverket har arbetat fram förslag till nya allmänna råd om skydd av yt- och grundvattentäkter samt en handbok, som beräknas bli klara under hösten 2003. Det gör att det under 2004 finns goda förutsättningar att arbeta med frågan.

Miljökontorens insats: Att ta del av och använda material som tas fram i projektet. Under 2005 blir det troligtvis aktuellt att utöva tillsyn i en gemensam kampanj.

Tidsplan: Arbetet påbörjas under hösten 2004 då projektgruppen bestämmer omfattning, planerar och sammanställer handledning m.m. Arbetet fortsätter under 2005, då troligtvis också en tillsynskampanj planeras.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader för material, upptaktsdagar m.m. bedöms uppgå till 5 000 kronor.

3. Verksamhetsavfall

Miljömålen för avfall ligger inom ramen för *En god bebyggd miljö*.

Avfallsproducenter behöver behandla avfallet så att farligheten minskar samt minska mängderna avfall som uppkommer, källsortera och återvinna så mycket som möjligt av återstoden. Miljökontoren och Länsstyrelsen bör utöva riktad tillsyn gentemot olika branscher för att nå samma syfte.

Syftet med delprojektet är alltså att genom tillsyn få olika verksamheter att bli bättre på att hantera sitt avfall. Projektgruppen svarar för att ta fram ett underlag för tillsynen. Tillsynen bör kunna utövas inom ramen för den ordinarie tillsynen inom olika branscher.

Miljökontorens insats: Att delta i tillsynskampanj genom att utöva tillsyn över aktuella verksamheter.

Tidsplan: Projektgruppen tar fram underlagsmaterial samt planerar i övrigt under februari-augusti. Tillsynskampanjen genomförs under september-november. Därefter sker sammanställning och utvärdering.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader för material, upptaktsdagar m.m. bedöms uppgå till 10 000 kronor.

4. Fritidsbåtshamnar

Flera miljökontor har i enkäten under 2003 tyckt att det är högprioriterat område. Det är visserligen många kommuner som inte berörs alls, men eftersom frågan är så viktig för många kust- och sjönära kommuner har delprojektet tagits med.

Arbetet omfattar både miljö- och hälsoskyddsaspekter och huvuduppgiften blir att ta fram ett underlag som miljökontoren sedan kan använda i sin tillsyn.

Arbetsområdet utgör en ingrediens i miljömålen *Hav i balans samt levande kust och skärgård* och *Levande sjöar och vattendrag*. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, sjöar, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. I det här fallet kan det bland annat handla om att anlägga spolplattor för rening av spolvatten, hantering av kemikalier, avlopp (latrinmottagning samt avlopp från

eventuella servicebyggnader) och annat avfall. Projektgruppen får närmare avgöra hur mycket tid som ska läggas på olika slags fritidsbåtshamnar såsom marinor, gästhamnar och båtuppläggningsplatser.

Under 2003 arbetar Länsstyrelsen med klassificering av hamnar, som en del i arbetet med förorenade områden. Denna kunskap kan då utgöra en del av underlaget för tillsynen.

Miljökontorens insats: Att ta del av och använda framtaget material i tillsynen.

Tidsplan: Projektgruppen tar fram ett servicematerial under perioden april-oktober.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp behöver bildas. Det kan bli aktuellt att någon annan än Miljösamverkans ordinarie projektledare är samordnare i projektgruppen och/eller lägger ned mycket tid på arbete. Kostnader för sådan ersättning i de fall det blir aktuellt beräknas inte för varje delprojekt utan finns tillgängligt under posten 2 (information, ersättning till tillfälliga resurser mm.). Kostnader bedöms uppgå till 10 000 kronor.

5. Farligt avfall

Delprojektet fick högst poäng i enkäten om Miljösamverkans verksamhet 2004. Under 2003 genomförs ett delprojekt om farligt avfall, innehållande en tillsynskampanj riktad mot transportörer av farligt avfall, samt att projektgruppen låtit ta fram informationsmaterial till olika utövare inom området. Den höga poängen i enkäten under 2003 visar att det finns ytterligare behov av kunskap och tillsyn på detta område.

Under 2004 går vi vidare med mer tillsyn i kampanjform och inriktar oss på bilskrotor. I och med att alla tillsvidare-auktoriseringer för bilskrotor upphör att gälla från halvårsskiftet 2004 kommer miljökontoren att få yttra sig till Länsstyrelsen om de verksamheter som söker ny auktorisation. Det innebär att miljökontoren kommer att få arbeta med frågan, och det är då lämpligt att samordna detta i en kampanj. Det finns också ett förslag om att miljönämnderna kommer att få ett nytt tillsynsansvar enligt bilskrotninglagen. Vad det innebär tas också upp som en naturlig del i detta arbete.

Beroende av behov och tid kan ev. andra serviceinsatser komma ifråga.

Miljökontorens insats: Miljökontoren deltar i tillsynskampanj genom att utöva tillsyn över bilskrotor. I det fall projektgruppen väljer att också ta fram annat material som en service får miljökontoren ta del av det och använda i sin tillsyn.

Tidsplan: Projektgruppen tar fram underlagsmaterial till tillsynskampanjen samt ev. annat servicematerial till och med mars månad. En tillsynskampanj genomförs under april-juni, för att sedan utvärderas av projektgruppen.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns sedan 2003, eventuellt behöver den utökas med fler personer. Kostnader för upptaktsmöten m.m. bedöms uppgå till 5 000 kronor.

6. Egenkontroll och systemtillsyn

Delprojektet fortsätter från 2003 då en tillsynskampanj med inriktning på systemtillsyn har genomförts. Systeminspektionerna kommer att följas upp med utvärderingsseminarier under 2004 då meningen är att vi ska lära oss av varandras sätt att arbeta och utvärdera de erfarenheter vi fått. Eftersom det är ett delvis nytt sätt att bedriva tillsyn på kan också frågor som beteende vid tillsyn, konflikthantering mm. komma att beröras vid dessa utvärderingsseminarier.

Under 2004 vidareutvecklar vi arbetet bland annat med inriktning på mindre verksamheters egenkontroll. Information är en viktig ingrediens. En fråga som också bör tas upp är tillsynen hos mindre verksamheter, behov av olika tillvägagångssätt, nivåer för kontroll av deras egenkontroll m.m.

Till följd av utvärderingarna kan det visa sig önskvärt att revidera handledningen från 2002. Det kommer då också att ingå i detta delprojekt. Den reviderade handledningen ska sedan kunna vara ett verktyg att fortlöpande använda i miljökontorens tillsyn.

Miljökontorens insats: Att delta vid utvärderingsseminarier samt att ta del av material som tas fram och använda i den ordinarie tillsynen.

Tidsplan: Projektgruppens arbete från 2003 fortsätter i början av 2004 och pågår antagligen under hela året.

Resursbehov och kostnader: Miljösamverkans arbetsgrupp fungerar som projektgrupp för detta delprojekt. Kostnader för material, uppföljning och utvärdering av tillsynskampanjen m.m. bedöms uppgå till 10 000 kronor.

7. Inomhusmiljö

Tillsynsprojektet Inomhusmiljö 2002 avseende främst skolor och förskolor startade hösten 2002 och pågick t.o.m. mars 2003. Därefter har miljökontoren fyllt i en omfattande enkät som dels syftade till att utvärdera tillsynskampanjen, dels till att ge en så fullständig som möjligt beskrivning av inomhusmiljö och inomhusmiljöarbete i länets kommuner. Under hösten 2003 ges möjlighet för fler av miljökontoren att besvara enkäten, och en sammanställning med utvärdering av detta kommer att presenteras i slutet av 2003.

Redan när detta skrivs står det dock klart att frågan om egenkontroll på dessa verksamheter behöver ägnas mer uppmärksamhet. Under 2004 kommer fokus därför att ligga på egenkontroll på bland annat skolor och förskolor. Projektgruppen planerar de närmare insatserna, som kan komma att handla både om information/service och om tillsyn.

Projektgruppen ska också, med vägledning av nämnda utvärdering, vid behov revidera tillsynshandledningen Inomhusmiljö 2002.

Miljökontorens insats: Ta del av det material som framkommer och använda det gentemot verksamhetsutövarna för att åstadkomma en förbättrad egenkontroll. Detta kan också innebära tillsyn, men någon gemensam tillsynskampanj planeras inte för 2004, utan tillsynen får ske under den tid och i den omfattning som varje miljökontor bedömer lämpligast.

Tidsplan: Projektgruppen kan arbeta med frågorna under hela 2004.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns sedan tidigare. Kostnader för material, informationsmöten m.m. är svårbedömd, men kan komma att uppgå till 10 000 kronor.

8. Behovsutredningar och tillsynsplaner

Delprojektet fortsätter från 2003 och handlar om hur man tar fram dessa styrdokument på bästa sätt, så att de godtas av politikerna och uppfyller lagstiftningens krav samtidigt som de blir effektiva instrument för styrning av den egna verksamheten. Projektgruppens arbete har efter hand inriktats mycket på tillsyn styrd av miljömålen, och det finns bland annat ett intressant projekt under ledning av Naturvårdsverket (TIM-projektet), vars utveckling projektgruppen följer. Under hösten 2003 ordnas ett seminarium för att ge goda exempel från miljökontor både inom och utanför länet. Under 2004 fortsätter arbetet med att utforska olika möjligheter för behovsutredning och verksamhetsplanering, och informera och skapa diskussion runt detta. Målsättningen är att ta fram en vägledning med bra exempel och rekommendationer.

Miljökontorens insats: Att på seminarier och i andra forum ta del av andras och sprida egna erfarenheter, samt att efterhand anpassa och förbättra sin tillsynsplanering med stöd av dessa erfarenheter, och det vägledande material som projektgruppen kan komma att ta fram.

Tidsplan: Projektgruppen fortsätter arbeta i början av 2004 och pågår troligtvis under hela året.

Resursbehov och kostnader: Miljösamverkans arbetsgrupp, förstärkt med tre personer, utgör projektgrupp. Kostnader för att skapa forum för erfarenhetsutbyte och övriga kostnader i samband med seminarier bedöms uppgå till 5 000 kronor.

9. Biltvättar

Delprojektet fortsätter från 2003, med samma inriktning. Naturvårdsverkets allmänna råd 96:1 anger att åtgärder för recirkulation av tvättvatten och vissa högsta utsläpp per fordon ska vara införda på befintliga anläggningar i etapper till 2005 (anmälningspliktiga) och 2010 (samtliga anläggningar). På ny- eller ombyggda anläggningar ska kraven redan tillämpas. 1997 tog dåvarande Miljösamverkan Älvsborg fram en policy för biltvätt. Den var anpassad till dessa allmänna råd, men tog också upp bl.a. mindre anläggningar. Policy och informationsbroschyr kan läsas på http://www.vastragotaland.se/natur_miljo/miljosamv98/biltvaett1.htm. År 2005 närmar sig, och det finns anledning att följa upp dessa frågor genom en tillsynskampanj.

Miljökontorens insats: Miljökontorens insats blir att delta i tillsynskampanjen genom att utöva tillsyn över de aktuella verksamheterna.

Tidsplan: Tillsynskampanjen kommer troligtvis att dras igång under slutet av 2003 och pågå till och med april 2004. Projektgruppens arbete med sammanställning och

utvärdering avslutas efter sommaren 2004.

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns som arbetar vidare. Kostnader i samband med tillsynskampanj och utvärderingsseminarier beräknas uppgå till 5 000 kronor.

10. Cisterntillsyn

Delprojektet ligger för projektgruppens del huvudsakligen under 2003. En handledning har tagits fram, och en tillsynskampanj bedrivs hösten 2003. Delprojektet har kommit att få en inriktning med stöd för såväl miljökontorens som byggnadskontorens uppgifter, och i viss mån även räddningstjänstens. Tyngdpunkten ligger dock på miljökontorens handläggning och tillsyn av såväl cisterner med brandfarliga varor som cisterner med annat innehåll. Reglerna på cisternområdet är komplicerade, handledningen ska bl.a. vara en hjälp att tillämpa regelverket på ett korrekt sätt. En enkät till kommunerna genomförs i slutet av 2003. I början av 2004 gör projektgruppen en utvärdering med stöd av enkätresultatet. Det kan också innebära att handledningen revideras.

Miljökontorens insats: Fortsatt handläggning av cisternärenden och tillsyn med stöd av handledningen. Genom kravet på att första återkommande kontroll av befintliga utomhuscisterner ska vara genomförd senast 1 juli 2004, blir det en stor arbetsuppgift för miljökontoren att utöva tillsyn över detta och ta emot och granska kontrollrapporter, och eventuellt handlägga dispensansökningar.

Tidsplan: Projektgruppens arbete med utvärdering, och eventuell revidering av handledningen, ligger alldeles i början av 2004. Eventuellt kan projektgruppen komma att finnas kvar under resten av året för att ta hand om frågor från miljökontoren. Miljökontoren lär få mycket arbete med cisterntillsynen under hela året (detta gäller miljökontoren i alla landets kommuner).

Resursbehov och kostnader: En projektgrupp finns som fortsätter att arbeta. Kostnader i samband med utvärdering och ev. revidering av handledningen bedöms uppgå till 5 000 kronor.

11. Miljösamverkans verksamhetsplan 2005

Denna uppgift har satts upp som ett delprojekt, trots att den har annan karaktär än de egentliga delprojekten, då det är viktigt att vara ute i god tid och förbereda en eventuell fortsättning av Miljösamverkan 2005 tidigt. En verksamhetsplan för 2005 bör, i alla fall i sina huvuddrag, vara klar till sommaren 2004. En enkät till kontaktpersonerna bör därför genomföras under januari/februari.

Tidsplan: Efter enkät i januari/februari ska arbetsgruppen lägga fram förslag till verksamhetsplan som styrgruppen kan besluta om i juni. Om besked från huvudmännen om medverkan och finansiering år 2005 inte är klart då får ett preliminärt beslut om verksamhetsplan tas.

Resursbehov och kostnader: Sköts inom ordinarie arbets- och styrgrupp och medför inga kostnader.

Information och övrigt

Information

Information behandlas i tre stycken, nämligen information till deltagare och andra berörda, information till olika målgrupper såsom verksamhetsutövare m.fl. samt utåtriktad information.

Förutom att flera delprojekt i sig innebär informationsinsatser ska Miljösamverkan se till att *deltagare och andra berörda hålls informerade* om vad som görs i projektarbetet. Miljösamverkan kan också informera om olika initiativ som tas runt om i länet utan att dessa behöver ha ett direkt samband med något delprojekt.

De informationskanaler som kommer att användas är främst:

- Direktinformation till projektets kontaktpersoner, i första hand via e-post.
- Nyhetsbladet MVG som sprids till en vidare krets i länet.
- En fyllig och lättnavigerad webbplats på Internet
- Möten för alla kontaktpersoner och andra berörda hålls minst en, helst två gånger under året. Mötena är tillfällen för ömsesidig information och diskussion om genomförda, pågående och planerade projekt. Mötena kan eventuellt ingå som delar av och samordnas med de tillsynsmöten och liknande som Länsstyrelsen kallar till.
- Projektledarna bör försöka träffa så många miljökontor m.fl. som möjligt. Detta får ske genom att komma ut på träffar med mindre grupper runt om i länet eftersom besök på varje enskild förvaltning inte är realistiskt.

Information till olika målgrupper har under senare år blivit ett allt viktigare inslag i Miljösamverkans delprojekt, eftersom information är en viktig del av tillsynen. Det handlar då om information till olika verksamhetsutövare, fastighetsägare eller andra som berörs av våra delprojekt. Informationen tas fram av Miljösamverkan men sprids oftast till målgrupperna av miljökontoren. Det finns anledning att försöka utveckla detta arbetssätt så att informationen når fram och uppfattas korrekt. Det kan handla om uttryckssätt beroende på vem vi vänder oss till, utformning av informationsmaterial i övrigt, kanaler för distribution m.m.

En annan aspekt är *utåtriktad information* om Miljösamverkans arbete. I samband med att tillsynskampanjer startas, när de utvärderats, eller när något viktigare informationsmaterial m.m. tagits fram ges, när det bedöms vara av intresse, pressmeddelanden ut.

Projektledarna får med jämna mellanrum förfrågningar om att berätta om arbetet. Det finns inget uttalat om i vilken utsträckning det bör ske, utan avgörs av projektledarna från fall till fall beroende på hur det passar in och vilka som ställt frågan. Det har t.ex. varit län som funderar på att starta en liknande samverkan, då vi berättat om erfarenheterna från Västra Götaland.

I början av 2003 gjordes en verksamhetsberättelse för 2002 års arbete. Förutom den detaljerade versionen togs också en kortversion fram, för att lätt kunna förmedla information om Miljösamverkans arbete till politiker m.fl. Även i fortsättningen kommer en verksamhetsberättelse att tas fram eftersom det bedöms vara ett bra sätt

att förmedla kunskap om Miljösamverkan.

Övrigt

- Om det under året framkommer någon uppgift som alla eller flertalet miljökontor snabbt måste ägna sig åt ("miljölarm", oförutsedda effekter av lagstiftningen m.m.) bör ett nytt delprojekt kunna startas, utan att det finns upptaget i denna verksamhetsplan.
- I allt arbete som rör tillsyn ska frågan om tillsynsmetodik uppmärksammas. I Miljösamverkan ska eftersträvas en diskussion om och utveckling av tillsynen så att den sker med så effektiva och ändamålsenliga metoder som möjligt.
- Miljökontorens, kanske särskilt de mindres, möjligheter att kunna dela tillsynsresurser behöver uppmärksammas och stödjas. Både med tanke på förutsättningarna att kunna delta i Miljösamverkans olika delprojekt, och med tanke på tillsynsuppgifter i övrigt. En tidigare insats på detta område gjordes i juni 2001 i form av en sammanställning av de juridiska förutsättningarna för olika former av tillsynssamverkan mellan kommuner. Insatserna nu kan bl.a. handla om att sprida kännedom om exempel där sådan samverkan genomförts i praktiken. Det kan också handla om att särskilt se över möjligheten att dela tillsynsresurser i de delprojekt där kommunerna förväntas genomföra tillsyn. T.ex. genom att särskilt kunniga inspektörer på området kan hjälpa till vid tillsynen i flera kommuner. Respektive projektgrupp bör beakta detta i sitt arbete när tillsynsinsatser planeras.
- Miljösamverkan bör på olika sätt medverka till information om och utbyte av erfarenheter om tillämpningen av miljöbalken, d.v.s. den lagstiftning som berör i princip alla delprojekt.
- Projektledare och arbetsgruppen ska också när det bedöms motiverat och kan hinnas med utan att inkräkta på prioriterade uppgifter göra mindre insatser i andra frågor som aktualiseras av t.ex. kommunerna. Hit kan också vissa uppföljningsinsatser till projekt som tidigare genomförts i länet räknas.

Inför 2005

Delprojekt Vattenskyddsområden kommer att påbörjas under hösten 2004 och fortsätta under 2005.

Kanske bör arbetet fortsätta i dessa delprojekt:

- Egenkontroll och systemtillsyn
- Behovsutredningar och tillsynsplaner

Båda delprojekten är ständigt aktuella eftersom en utveckling hela tiden sker. Huruvida Miljösamverkan ska arbeta med frågorna beror på hur arbetet i delprojekten utvecklas under 2004.

- Inomhusmiljö

Frågan om en ev. fortsättning beror på vilket behov som finns.

Under arbetet med att ta fram verksamhetsplanen har ett föreslaget delprojekt om samhällsbuller inte kunnat få plats. En anledning var också att det i Lerums kommun pågår en stor bullerstudie med inslag av pilotprojekt. Kunskap och erfarenhet från detta gör att det eventuellt kan bli intressant som delprojekt 2005.

Bilaga till verksamhetsplan 2004 för Miljösamverkan Västra Götaland

Projektledarens och biträdande projektledares arbetsuppgifter

Ordet projektledare i verksamhetsplanen kan syfta på både projektledaren och biträdande projektledaren.

Följande arbetsuppgifter ligger särskilt på projektledaren:

- Föredragande och sekreterare i styrgruppen
- Sammankallande och sekreterare i arbetsgruppen
- Redaktör för nyhetsbladet och för projektets hemsida på Internet (också andra medverkande i projektet bidrar med material till nyhetsblad och hemsida)
- Med stöd av miljösekretariatets kansli följa projektets ekonomi.
- Ansvara för arbetsfördelningen med biträdande projektledare. Stöd och vägledning till biträdande projektledare.

Projektledaren och biträdande projektledare delar på följande arbetsuppgifter:

- Fortlöpande hålla kontakt och utbyta information och synpunkter med kontaktpersonerna och andra medverkande. Detta sker bl.a. via grupp e-post och skrivelser, och genom direkta kontakter med enskilda kontaktpersoner och andra berörda, och i viss utsträckning också genom besök ute på miljökontor m.m.
- Informera om Miljösamverkan, bl.a. på kurser och möten som anordnas av andra.
- Ansvara för och hålla i informations- och diskussionsmöten ute i länet för de medverkande.
- Närmare planlägga de delprojekt som verksamhetsplanen omfattar.
- Utarbeta informationsmaterial, handledningar och annat material som behövs för att genomföra de olika delprojekten.
- Samordna och bistå med granskning och synpunkter när uppgifter att ta fram material enligt föregående punkt läggs ut på kontaktpersoner eller andra ute länet.
- Med stöd av miljösekretariatets kansli tillse att informationsmaterial, handledningar m.m. distribueras till kontaktpersoner och andra berörda.
- Följa upp genomförande av olika delprojekt och sammanställa resultat och utvärderingar.
- Medverka i planering och förberedelser för fortsatt miljösamverkan efter 2003.

Arbetsgruppens uppgifter

Hela arbetsgruppen eller medlemmar i gruppen medverkar i genomförandet av flertalet av projektledarnas arbetsuppgifter. Särskilt bör dock följande uppgifter för arbetsgruppen framhållas:

- Tillsammans med projektledaren ta de beslut som kan behövas om genomförande av olika delprojekt m.m.
- Granska och godkänna handledningar och annat viktigare material innan det skickas ut.

Anm:

Denna budget fastställdes av [styrgruppen 2003-12-09](#) under förutsättning att alla fyra kommunförbunden deltar med finansiering enligt förslaget. I annat fall får budgeten justeras vid nästa styrgruppsmöte.